

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิบัติงานภาวะการ
ศึกษา ความต้องการและรูปแบบการศึกษาศึกษาต่อเนื่องของพยาบาล เปรียบเทียบความต้องการ
และความคิดเห็น เกี่ยวกับรูปแบบการศึกษาศึกษาต่อเนื่องในโรงพยาบาลศูนย์ ซึ่งมีขั้นตอนและวิธี
การดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่พยาบาลที่กำส้งปฏิบัติงานประจำอยู่ใน
โรงพยาบาลศูนย์ในประเทศไทย ซึ่งมีทั้งหมดรวม 14 แห่ง ในล่วนภูมิภาค คณะส่มบัติและกลุ่มตัวอย่าง
มีดังนี้

1. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาวิชาพยาบาลชั้นพื้นฐานทุกระดับการศึกษา ได้แก่
ประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญาตรี และพยาบาลผู้ที่ได้รับการศึกษาต่อเนื่องในสาขาวิชา
ต่างๆ มาแล้ว
2. เป็นผู้กำส้งประกอบอาชีพพยาบาลที่กำส้งปฏิบัติงานในโรงพยาบาลทุกตำแหน่ง
ได้แก่ หัวหน้าและรองหัวหน้าฝ่าย ผู้ตรวจการ หัวหน้าสีกหรือหัวหน้าหอผู้ป่วย และพยาบาลประจำ
การ

วิธีการลุ่มตัวอย่าง

การลุ่มตัวอย่างได้ทำเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. สสำรวจและรวบรวมรายชื่อพยาบาล จากบัญชีรายชื่อข้าราชการของกองการ
เจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2522 บันทึก
รายชื่อพยาบาลในแต่ละโรงพยาบาลศูนย์ทั้ง 14 แห่ง รวมจำนวนประชากร 1,144 คน

2. การสุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร ตามสัดส่วนของจำนวนพยาบาลและตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานทุกระดับ จึงได้แบ่งแยกประชากรตามตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงาน โดยแบ่งเป็นพวกหรือเป็นชั้น (Stratified Random Sampling) คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling)¹ โดยเขียนตัวเลขลงที่หน้ารายชื่อของประชากร ตามลำดับ จากจำนวนประชากร 1,144 คน คัดเลือกได้กลุ่มตัวอย่างรวมจำนวน 621 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 54.3

จำนวนตัวอย่างประชากรที่ได้รับเลือกในการวิจัย ได้คัดเลือกจากจำนวนพยาบาลที่กำลังปฏิบัติงานประจำอยู่ในโรงพยาบาลศูนย์ ดังในตารางที่ 1

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ ประคอง วรรณสุต, สถิติค่าสัตรีประยุกต์สำหรับครู, (พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2521), หน้า 80-81.

ตารางที่ 1 จำนวนตัวอย่างประชากร จำแนกตามโรงพยาบาลที่เป็นแหล่งข้อมูล

ชื่อโรงพยาบาล	จำนวนพยาบาล	จำนวนตัวอย่างประชากร	ร้อยละ
<u>ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>			
ขอนแก่น	82	45	54.9
นครราชสีมา	151	84	55.6
อุดรธานี	64	35	54.6
สรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี	118	63	53.4
<u>ภาคเหนือ</u>			
สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์	117	63	53.8
พิษณุโลก	133	71	52.6
ลำปาง	67	36	53.7
<u>ภาคกลาง</u>			
ชลบุรี	85	46	54.1
ราชบุรี	59	32	54.2
สระบุรี	63	33	52.4
<u>ภาคใต้</u>			
นครศรีธรรมราช	43	25	58.1
ยะลา	56	31	55.3
สุราษฎร์ธานี	45	25	55.5
หาดใหญ่	61	32	52.4
รวม	1,144	621	54.3

จำนวนตัวอย่างประชากร จำแนกตามภูมิภาค ดังแสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนตัวอย่างประชากร

ภาค	ประชากร	จำนวนพยาบาล	จำนวนตัวอย่างประชากร	ร้อยละ
ตะวันออกเฉียงเหนือ		415	227	54.7
เหนือ		317	170	53.6
กลาง		207	111	53.6
ใต้		205	113	55.1
รวม		1,144	621	54.3

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง เป็นคำถามชนิดเลือกตอบ (Multiple Choices) และเติมคำ รวมจำนวน 30 ข้อ คำถามส่วนใหญ่จะใส่คำถามข้อย่อยชนิดปลายเปิด (Opened End) ไว้ด้วย เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็น คำถามได้แบ่งออกเป็นสองตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ภาพส่วนตัวของผู้ตอบ พื้นฐานการศึกษาและสถานะการศึกษาต่อเนื่องที่ได้รับ การนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาต่อ เนื่องมาใช้ในการปฏิบัติงาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการศึกษาอบรมเพิ่มเติม ความต้องการการศึกษาต่อ สาขาวิชาที่ต้องการศึกษาต่อและความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่อง และการเตรียมการของโรงพยาบาลศูนย์เพื่อให้พยาบาลได้มีการศึกษาต่อ

วิธีการสร้างแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้น ได้กระทำเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาจากข้อมูลต่าง ๆ จากตำรา วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แจกแจงคำถามตามแนววัตถุประสงค์และสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ เป็นข้อบ่งชี้เพื่อให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ โดยได้รับคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ปรึกษาอาจารย์แพทย์และพยาบาลที่มีประสบการณ์จัดการศึกษาต่อเนื่อง
2. เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (tried out) กับพยาบาลในระดับ ผู้ตรวจการ หัวหน้าหอผู้ป่วย และพยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลศิริราช จำนวน 40 คน นำแบบสอบถามที่ได้ทดลองใช้แล้วมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความชัดเจนของแบบสอบถาม ได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม และเนื่องด้วยแบบสอบถามส่วนใหญ่มีทั้งให้เลือกตอบและให้แสดงความคิดเห็น จึงได้ขอคำปรึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 11 ท่าน ให้ทำการตรวจสอบและแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง
3. การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแบบสอบถาม ได้ใช้เกณฑ์ในการเลือกดังนี้
  - ก. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ มีความชำนาญด้านการวิจัย 3 ท่าน
  - ข. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในด้านการอุดมศึกษา 2 ท่าน
  - ค. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาต่อเนื่องแก่เจ้าหน้าที่
สํารวจในโรงพยาบาลศูนย์ 3 ท่าน
  - ง. เป็นอาจารย์พยาบาล ปฏิบัติงานในการจัดการศึกษาทางการพยาบาลและมีความสนใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่องทางการพยาบาล 3 ท่าน
4. การปรับปรุงแบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อแนะนำต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไข ทั้งในตอนที่ 1 และตอนที่ 2 โดยตัดต่อบางคำและบางประโยคให้ได้ใจความกระชับขึ้น และไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อนกัน เพิ่มเนื้อหาบางประโยคที่ไม่สมบูรณ์ เมื่อได้ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามเสร็จ เรียบร้อยแล้วจึงนำไปทดสอบซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

5. การทดสอบแบบสอบถามซ้ำ ได้ทำกับพยาบาลทุกระดับที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงพยาบาลสระบุรี ซึ่งเป็นโรงพยาบาลศูนย์ โดยการทดสอบกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ผลปรากฏว่า แบบสอบถามดังกล่าวใช้ได้ดี

การขอคำปรึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 11 ท่าน เพื่อให้ช่วยปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามดังกล่าวแล้วนั้น ดังมีรายนามต่อไปนี้

1. อาจารย์ นายแพทย์ หม่อมราชวงศ์ แก้วแกมทอง ทองใหญ่ ประธานกรรมการวิชาการ โรงพยาบาลชลบุรี
2. รองศาสตราจารย์ นายแพทย์เฉลิม วราวิทย์ หัวหน้าหน่วยแพทย์ศาสตร์ศึกษา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์ชวณพิศ อักษรศาสตร์ ผู้ช่วยหัวหน้าพยาบาลฝ่ายวิชาการ โรงพยาบาลชลบุรี จังหวัดชลบุรี
4. อาจารย์ ดร.ประกอบ คูปรัดน์ อาจารย์ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. อาจารย์พรศรี ศรีอัญญาพร อาจารย์ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
6. อาจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ นักวิชาการศึกษา กองวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
7. อาจารย์ ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ นักวิชาการศึกษา กองวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
8. รองศาสตราจารย์ ลออ หุตางกุล อาจารย์ภาควิชาการพยาบาลรากฐาน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สัมศรี ณ ระนอง อาจารย์ภาควิชาการพยาบาล สภามหาวิทยาลัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
10. อาจารย์ ดร.สุกัญญา ศิริตันติกร อาจารย์ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

11. อาจารย์ ดร.อาร์ง สันทวานิชย์ รักษาการผู้อำนวยการกองสถิติและวิเคราะห์
สภาวะการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

การ เก็บรวบรวมข้อมูล

1. ในแบบสอบถาม ได้กำหนด เลขที่วิจัยตามรายชื่อตัวอย่างประชากร โดยจำแนกออกเป็นภาคต่าง ๆ รวม 4 ภาค คือ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	เลขที่ 1001 - 1227
ภาคเหนือ	เลขที่ 2001 - 2170
ภาคกลาง	เลขที่ 3001 - 3111
ภาคใต้	เลขที่ 4001 - 4113

2. ผู้วิจัยได้นำหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือในการวิจัยจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แจ้งความประสงค์และขออนุญาตต่อผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ทั้ง 14 แห่ง สำหรับในจังหวัดที่ใกล้เคียง ผู้วิจัยได้ทำหนังสือและแบบสอบถามไปติดต่อขออนุญาตเก็บข้อมูลด้วยตนเอง แต่ในจังหวัดที่อยู่ห่างไกล ได้ขอความร่วมมือกับตัวแทนที่เป็นพยาบาลในโรงพยาบาลแต่ละแห่งไว้ล่วงหน้า แล้วจึงได้ส่งแบบสอบถามไปให้ตัวแทนแจกและเก็บให้แทน แบบสอบถามจึงได้ส่งไปและส่งกลับมาโดยทางไปรษณีย์

3. การใช้เวลาในการแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลรวม 9 สัปดาห์ จากแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 625 ฉบับ ได้รับคืน 565 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.0 แต่เนื่องจากแบบสอบถามที่เก็บมาได้นั้นมีจำนวน 7 ฉบับ ที่ได้คำตอบไม่สมบูรณ์เกือบทั้งฉบับ จึงได้คัดออกเหลือแบบสอบถามจำนวน 558 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.8 ของกลุ่มตัวอย่าง และได้จำแนกไว้เป็นภาคต่าง ๆ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนและนำมาวิเคราะห์ จำแนกตามภูมิภาค

ภาค	แบบสอบถาม	ส่งไป	ได้รับคืน	
		จำนวน	จำนวน	ร้อยละ
	ตะวันออกเฉียงเหนือ	227	211	92.9
	เหนือ	170	148	87.0
	กลาง	111	97	87.4
	ใต้	113	102	90.3
	รวม	621	558	89.8

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าสถิติต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Sciences) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยช่วยในการคำนวณ โดยได้รับคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการเขียนโปรแกรม ได้กำหนดรหัสของตัวแปร และกำหนดตัวเลขแทน ประเภทตัวแปรต่าง ๆ นำข้อมูลแต่ละข้อ ย่อยกรอกลงในแบบรหัส นำไปคำนวณกับเครื่องคอมพิวเตอร์ ของศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ เพื่อ หาค่าสถิติต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ โดยหาค่าร้อยละ และทดสอบสมมติฐาน ได้เปรียบเทียบความคิดเห็นของพยาบาลในโรงพยาบาลศูนย์แต่ละภูมิภาค แต่ละตำแหน่งและ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ได้เปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้ไคสแควร์ (Chi Square Test) ระดับความมีนัยสำคัญ (Level of Significance) ที่ 0.05